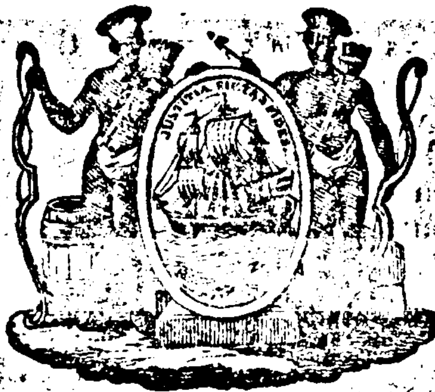
Ao. 1855. **No. 5.**

Donderdag, **11 Januarij.**

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

PUBLICATIE

van den 6n. Januarij 1855;

waarbij het eerste lid *van art.* 94 *van het; bij Publicatie van* 12 *Mei* 1840 *G. B. No.* 3, *ingevoerde*, Reglement op het Brandwezen *wordt vervallen verklaard en vervangen door eene nieuwe bepaling.*

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR DER KOLONIE *SURINAME*,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, SALUT! doet te weten:

In overweging hebbende genomen, dat het, tijdens de vaststelling van het Reglement op het Brandwezen (Publicatie 12 Mei 1840 G. B. No. 3) te Paramaribo aanwezige getal van *vier groote* brandspuiten, elke met eene bemanning van ongeveer *tachtig* man, later is vermeerderd geworden met *zes kleine* spuiten, elke met eene bemanning van *twaalf* man;

en dat het dienstengevolge noodig is, eene verandering te maken in de bepaling der premien, volgens het eerste lid van artikel 94 van vermeld Reglement, toekomende aan de bemanningen van de ter plaatse des brands het eerst werkende spuiten;

Den Kolonialen Raad gehoord,

Heeft goedgevonden en verstaan, te bepalen en vast te stellen, gelijk geschiedt bij deze:

Eenig Artikel.

Het eerste lid van art. 94 van het bestaande Reglement op het brandwezen wordt vervallen verklaard en vervangen door het volgende:

» Van Gouvernements wege zullen premien worden uitgereikt aan de bemanningen van de ter plaatse des brands het eerst werkende en watergevende drie kleine en twee groote spuiten, en wel:

» Van de eerst werkende en watergevende der kleine spuiten, ten bedrage van vijf en twintig gulden (*f* 25,00);

» en van de twee eerstvolgende kleine spuiten, voor de bemanning van elke twaalf gulden (*f* 12,00);

» van de eerst werkende en watergevende groote spuit, ten bedrage van honderd vijftig gulden (*f* 150,00);

» en van de eerst daarop volgende groote spuit, ten bedrage van tachtig gulden (*f*80,00.")

En zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en in het Gouvernements Blad geïnsereerd.

Paramaribo, den 6 Januarij 1855.

O. VON SCHMIDT AUF ALTENSTADT.

Ter Ordonnantie van den Gouverneur,

De waarnemende adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,

E. A. VAN EMDEN.

Gepubliceerd den 8 Januarij 1855.

De waarnemende adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,

E. A. VAN EMDEN.

PUBLICATIE

van den 9n. Januarij 1855;

houdende bepalingen omtrent het vervoeren van Slaven van de eene plantage naar de andere of naar elders.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR DER KOLONIE *SURINAME*,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, SALUT! doet te weten:

In overweging hebbende genomen, dat het ter bevordering van de Politie in de Divisien noodzakelijk is, om, met betrekking tot het vervoeren van Slaven van de eene naar de andere plantage of naar elders, voorschriften daar te stellen;

Den Kolonialen Raad gehoord,

Heeft goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, als volgt:

Art. 1.

Geen vervoer van Slaven het getal van *tien*, hetzij in eens of gedurende een tijdsverloop van acht dagen, te boven gaande, onverschillig of zij tot eene plantage of grond behooren, of wel privé Slaven en tijdelijk op eene plantage of grond werkende zijn, zal van de eene Divisie, plantage of grond naar de andere; of wel naar elders mogen plaats vinden, dan nadat daarvan *vier* dagen te voren, met opgaaf der namen, bij kennis gegeven aan den naastbijzijnde Burger-Officier der divisie.

Die Burger-Officier zelf de Kapitein niet zijnde of diens functien niet uitoefenende, deelt de kennisgeving dadelijk mede aan den Burger-Kapitein en deze aan den Heemraad der divisie.

Art. 2.

Onmiddellijk na de ontvangst van zoodanige kennisgeving, zal die Burger-Officier verpligt zijn aan den belanghebbende uit te reiken een permit voor den vervoer der daarop vermelde Slaven, hetwelk deze, indien de overbrenging naar eene andere Divisie plaats vindt, aan den aldaar gevestigden Burger-Kapitein zal moeten inleveren.

Art. 3.

Wanneer de Exploicteur bij het Geregtshof, deszelfs Substituten of de Deurwaarders bij het Collegie van Kleine Zaken geroepen worden, om executie te dirigeren op privé Slaven, die zich op de eene of andere plantage of grond bevinden, zullen zij den termijn bij Art. 1 bepaald niet behoeven in acht te nemen, doch kunnen volstaan met aan den naastbijwonenden Burger-Officier kennisgeving te doen van het vervoer der in executie genomene Slaven, die zijnerzijds verpligt zal zijn, daarvan onmiddellijk aan den Burger-Kapitein verlag te doen.

Art. 4.

De bovengemelde bepalingen zullen mede van toepassing zijn in de Districten *Coronie* en *Nickerie*, alwaar men zich met de bedoelde kennisgeving en tot het bekomen van een permit, tot de respective Landdrosten zal behooren te wenden.

Art. 5.

Degenen, die de bovenstaande verordeningen overtreden, zullen verbeuren eene geldboete van *twintig gulden* voor elken vervoerden Slaaf; zullende deze boete, bij herhaling der overtreding, verdubbeld worden.

Art. 6.

Aan den Gouverneur blijft overgelaten, om wanneer, uithoofde van spoedvereischende of andere buitengewone omstandigheden, de kennisgeving van het voorgenomen vervoer geene *vier* dagen vóór de uitvoering; — of het vervoer zelfs, zonder erlanging van het permit, waarvan in Art. 2 melding is gemaakt, zal zijn geschied, — het Openbaar Ministerie te magtigen, de boete, in het voorgaande artikel vastgesteld, niet in te vorderen.

En zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en in het Gouvernements-Blad geïnsereerd.

Paramaribo, den 9n. Januarij 1855.

O. VON SCHMIDT AUF ALTENSTADT.

Ter Ordonnantie van den Gouverneur,

De waarnemende adjunct Gouvernements Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements Secretaris,

E. A. VAN EMDEN.

Gepubliceerd den 10 Januarij 1855.

De waarnemende adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements Secretaris,

E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1855.

5 Jan. Van den slaaf *Isaak*, geboren in 1813, zoon van *Henrietta*, toebehoorende voor den vrijdom aan P. A. Waakhuijzen.

» » Van de slavin *Dusiana*, geboren in 1827, waarvan de moeder onbekend is, en hare kinderen: *Charles*, geboren in 1853 en *Marguerite*, geboren in 1854, toebehoorende aan plantaadje *Nieuw Acconoribo*, divisie *Matappica*.

De waarnemende adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,

E. A. VAN EMDEN.

Derde afkondiging.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 10 Januarij 1855.

Bij Gouvernements-resolutien van den 6den dezer maand No. 18 en van heden No. 33, is,

1o. Onder de nadere goedkeuring des Konings:

a. Aan de Heeren F. L. Pichot en C. Barends, op hun verzoek, een eervol ontslag verleend als Leden van den Kolonialen Raad; en als Heemraden, eerstgenoemde der divisie *Boven Suriname en Thorarica*, laatstgenoemde der divisie *Boven Commewijne;* onder dankbetuiging voor de door hen bewezen goede diensten; —

b. de Heer T. Janssen Eijken Sluijters benoemd tot *Lid van den Kolonialen Raad*, en hem opgedragen het *Heemraadschap* der divisie *Boven Suriname en Thorarica*; —

c. de Heer A. H. F. J. Kennedy, benoemd tot *Lid van den Kolonialen Raad*, en hem opgedragen het *Heemraadschap* der divisie *Beneden Cottica*, tot dusver tijdelijk waargenomen door den Heer W. Humphreys; —

2o. Aan het Lid van den Kolonialen Raad W. Humphrey's opgedragen het *Heemraadschap* der divisien *Beneden Commewijne* en *Boven Commewijne* eerstgenoemde tot dusver tijdelijk door hem waargenomen.

De waarnemende Adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 10 January 1855.

Bij Gouvernements-resolutie van heden No. 32; is, onder de nadere goedkeuring des Konings:

a. Aan den Heer J. H. Horstmann, wegens vertrek uit de divisie *Beneden Cottica*, *eervol* ontslag verleend als Burger-Kapitein dier divisie;

b. In de divisie *Beneden Cottica*, benoemd: Tot *Kapitein*, de 1e. Luitenant L. M. J. Valckenaer;

Tot 1e. *Luitenant*, de 2e. Luitenant W. van der Vinne, en

Tot 2n. *Luitenant*, de Heer J. E. Schmid.

De waarnemende Adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1855.

10 Jan. Van het slavenkind *Christina*, geboren in 1854, dochter van *Helena*, toebehoorende aan E. J. Slengarde.

" " Van de slavin *Wilhelmina*, geboren in 1826, dochter van *Lucretia*, toebehoorende aan plantaadje *Molhoop*, divisie *Matappica*.

De waarnemende Adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements - Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Eerste afkondiging.

Op DONDERDAG den 11den Januarij 1855, zal er des avonds *geene* **RECEPTIE** ten Gouvernements - huize gehouden worden.

De 1ste Luitenant Adjudant,
C. A. VAN SIJPESTEIJN.

POLITIE.

De Ingezetenen dezer stad en hare buitenwijken, worden bij deze herinnerd aan de naleving der Notificatie van den 14 | 15 Januarij 1847 (G. B. No. 1), waarbij aan houders van *Paarden*, *Ezels*, *Hoornvee*, *Schapen*, *Geiten* en *Varkens* de verpligting wordt opgelegd, om jaarlijks vóór den 15 Januarij, aan het Bureau van den ondergeteekende eene naauwkeurige opgaaf te doen van de *hoeveelheid* en de *soort* van het hun in eigendom toebehoorende vee.

Paramaribo, den 6 Januarij 1855.

De Procureur Generaal,
J. Æ. LISMAN.

Transport.

(502) Den 8n. Januarij 1855. Rachel Mozes Polak voor zich, en Isay Mozes Polak, als gemagtigde van Juda Mozes Polak en van Sara Mozes Polak, en als voogd over de minderjarige Anna Mozes Polak, welke thans zijn erfgenamen ieder voor ⅙ aandeel in den boedel wijlen Mozes Jacob Polak, aan Isay Mozes Polak, van ⅚ aandeelen in het Erf met de daarop staande Gebouwen aan de *Graven straat*, N. W. La B No. 57, O. W. La. D No. 33.

Paramaribo, den 8 Januarij 1855.

De waarn. Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

Transport.

Den 10 Januarij 1855. Alexander Salomons aan A. Heilbron, voor de reeds hebbende en nog te verwekkene kinderen van Dientje Ameide, van het Huis en Erf aan de *Pontewerf straat*, N. W. La. F. No. 169 O. W. La. D No. 97.

Paramaribo, den 10 Januarij 1855.

De waarn. Griffier bij het Geregtshof,
[179] MARTINI VAN GEFFEN.

(498) Tegen den gewonen *Interest* en onder voldoende zekerheid bij het *Wees-Departement* te bekomen, de som van:

ZES DUIZEND GULDEN,

aankomende diverse minderjarigen.

Paramaribo, den 10 Januarij 1855.

De Weesmeester,
CHs. LIONARONS.

Aan het Departement der *Onbeheerde Boedels* zijn gedevolveerd de onderstaande boedels als:

Van Max Mertens (overleden te *Coronie*, den 31 October 1854) den 18 December 1854, en Hendrik Jan Raatgever, den 21 dito.

En worden mitsdien bij deze alle Crediteuren en Debiteuren derzelve opgeroepen, om aan het Departement voornoemd, van hunne pretentien aanteekening te doen, en hunne verschuldigden aan te zuiveren, op pœne van verstoken te zijn, van alle regt en actie tegen voormelde boedels.

Paramaribo, den 10 Januarij 1855.

De Curator en Weesmeester,
(500) Chs. LIONARONS.

Tweede Advertentie.

De Curator bij het Departement der *Onbeheerde Boedels*, zal op aanstaanden Vrijdag den 12 dezer, ten Sterfhuize van wijlen den Heer H. J. Raatgever, aan de *Saramacca straat*, door den Vendumeester J. C. GOMPERTS publiek doen verkoopen:

MEUBILAIRE en andere **GOEDEREN**, ZILVERWERK, *LIJFSKLEEDEREN*, p. m. 3 | mille **STEENEN** liggende op het Erf van den Heer H. WRIGHT, alsmede: de slavin *Charlotte*, aankomende den boedel Hendrik Jan Raatgever; voorts LIJFSKLEEDEREN, **BIJOUTERIEN**, enz. aankomende den boedel Sarah Apthorp, en eenige GOEDEREN en LIJFSKLEEDEREN, behoorende tot den boedel Max Mertens.

Paramaribo, den 10 Januarij 1855.

De Curator voornoemd,
(499) Chs. LIONARONS.

[188] De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 26n. Januarij 1855, des voormiddags ten *half negen* ure, publiek bij executie verkoopen:

De Plantaadje **NIEUWHOOP** cum annexis, gelegen aan de rivier *boven Commewijne*, tusschen de verlatene plantaadjen *Siparipabo* en de *Vier Kinderen*, aankomende Judith Gomperts weduwe Machiel Alexander Salomons.

Paramaribo, den 8 Januarij 1855.

SIMON ABENDANON Sz.

(185) De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, zal over *een* jaar en *zes* weken, dag en datum nader te bepalen, publiek bij executie verkoopen:

De Plant. **KROONENBURG** cum annexis, gelegen aan de rivier *beneden Commewijne*, aankomende voor ⅔ aandeelen P. Arthur en voor ⅓ aandeel de wed. A. C. Beazlij, den 6 Januarij 1855 onder Sequestratie gebragt.

Paramaribo, den 8 Januarij 1855.

SIMON ABENDANON Sz.

(186) De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, dagvaart bij deze alle bekende en onbekende Crediteuren:

Van de erven H. Jacobs, wegens het provenue van de op den 22sten September 1854, bij executie verkochte plantaadje *Leijdenshoop*, cum annexis, gelegen aan de *Matappica kreek*, aangekomen hebbende de erven H. Jacobs voornoemd.

Van D. J. Kuipers echtgenoote van C. J. Ysackers, wegens het provenue van het op den 10den November 1854 bij executie verkochte huis en erf, staande en gelegen aan de *Steenbakkerij straat*, La. C No. 115, aangekomen hebbende D. J. Kuipers echtgenoote van C. J. Ysackers voornoemd.

Van D. J. Kuipers echtgenoote van C. J. Ysackers, wegens het provenue van het op den 10den November 1854 bij executie verkochte huis en erf, verdeeld in twee kamers, staande en gelegen aan de *Steenbakkerij straat*, La. C No. 116*a* en *b*. aangekomen hebbende D. J. Kuipers echtgenoote van C. J. Ysackers voornoemd.

Om te compareren of gemagtigden te zenden ter præ et concurrentie rolle van het Geregtshof alhier, welke gehouden zal worden op Vrijdag den 23 Februarij 1855, des voormiddags ten *acht* ure, ten einde aldaar te zien dienen van relaas en bijlagen; voorts hunne sustenuen van præ et concurrentie op te geven en wijders met den Impetrant voort te procederen als naar regten.

Opdat niemand hiervan eenige ignorantie zoude kunnen of mogen pretenderen, is deze gepubliceerd en geaffigeerd alhier aan *Paramaribo*, *den 10 Januarij* 1855.

SIMON ABENDANON Sz.

De Exploicteur bij het Geregtshof in de Kolonie *Suriname*, dagvaart bij deze alle bekende en onbekende Crediteuren:

Van M. J. Jessurun, wegens het provenue van het op den 27 October 1854, bij executie verkochte Huis en Erf staande en gelegen aan de *Pontewerfstraat* La. F No. 169, aangekomen hebbende M. J. Jessurun voornoemd.

Om te compareren of gemagtigden te zenden ter *præ et concurrentie* rolle van het Geregtshof alhier, welke gehouden zal worden op vrijdag den 23 Februarij 1855, des voormiddags ten *acht* ure, ten

einde aldaar ingevolge art. 91 der manier van procederen, hunne sustenuen zonder de minste form van proces mondeling voor te dragen, op welke mondelinge voordragt zal worden regt gedaan, als bevonden zal worden te behooren op pœne van silentium perpetuum.

„Opdat niemand hiervan eenige ignorantie zoude kunnen of mogen pretenderen, is deze gepubliceerd en geaffigeerd alhier aan *Paramaribo, den* 10 *Januarij* 1855.

(187) SIMON ABENDANON. Sz.

De ondergeteekende, Directeur van 's Landsgrond *Boniface*, verwittigt bij deze alle VOERTUIGHOUDERS, om, ingevolge Publicatie dd. 27 Februarij | 29 Maart 1815, hunne **WAGENS** en **KARREN** op ZATURDAG den 13 dezer maand op voornoemden grond te brengen, ten einde gemerkt te worden, met overlegging van het bewijs van Patent, de letter en het nummer der woonplaats en den naam der straat.

Paramaribo, den 8 *Januarij* 1855.

J. F. FAVEREIJ Jr.

Benoodigd voor de Gouvernements Plantage *Catharina Sophia*:

Diverse **BOUWMATERIALEN**, ingevolge specifique lijst, — en op de voorwaarden ter *visie* liggende ten kantore van den ondergeteekende.

De bus der inschrijvings-billetten ter Gouvernements-Secretarie, zal geligt worden op Vrijdag den 12den dezer, des middags ten *twaalf* ure.

Paramaribo, den 10 *Januarij* 1855.

De Beheerder van voormelde Plantage,

W.M. HUMPHREIJS.

Paramaribo, *den* 10 *Januarij* 1855.

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op het navolgend, zeer belangrijk artikel.

Overzigt van het opvoeding-stelsel in de Vereenigde-Staten.

Er zijn er, die zich den tijd nog kunnen herinneren, toen de Vereenigde Staten van Noord Amerika slechts eene nederige bezitting van Engeland waren. Enkele volkplantingen aan de oevers der Atlantische zee, aan de landzijde door wouden en bergen ingesloten, hadden nog weinig gedaan tot verovering der woestijn die achter haar lag. — Wegen, geldbanken, schepen, fabrieken, al die krachtige middelen tot voortbrenging en verspreiding van den rijkdom, waren nog in den ruwsten staat: de landbouwer gebruikte lompe en ondoelmatige werktuigen, en de handwever vervaardigde wat grove lakens met de slechte qualiteit van wol die de inlandsche schapen opleverden.

Er werd eenig ijzer gesmolten, maar smelterijen en smederijen gingen onder een drukkend toezigt gebukt.— De groote steenkolen-beddingen der Middel-Staten waren nog onbekend, en de katoenplant, dat dagelijksch brood der hedendaagsche fabrieken, had in de kolonien nog niet gebloeid. De staatkunde van het moederland bestond hierin, om een uitweg voor hare manufacturen te hebben, en de nijverheid der kolonien te bepalen tot de levering van die producten die geschikt waren voor de Europesche markt: tabak, indigo, rijst, graan. Deze artikelen werden door de Engelschen met eigen schepen afgehaald, en vervolgens door hen aan de overige landen van Europa uitgedeeld: hetzelfde koloniale sijsteem als door meest alle rijken gevolgd werd.

De geheele bevolking der kolonien bedroeg nog geen drie millioen zielen, en de grootste stad ging 20,000 inwoners niet te boven.

Maar de volkplanters, schoon arm, hadden één groote schat met zich gevoerd: een onoverwinnelijke zucht naar vrijheid; zij stonden op hunne regten, en wilden volstrekt niets weten van belastingen waarin zij niet wettiglijk hadden toegestemd, en die enkel ten behoeve van het moederland werden opgelegd. Engeland volhardde halstarrig in zijnen dwaalweg, en een zevenjarige oorlog volgde die met de vrijverklaring der volkplantingen eindigde.

Aan het eind van den bloedigen kamp zagen de kolonisten zich vrij; maar hoe?—De handel kwijnde, en met verarmden bodem, verlaten zeehavens, en de bloem der jongelingschap op het slagveld gesneuveld, zwoegde men eenige jaren voort; doch in 1788 kwam de Unie tusschen dertien staten tot stand, en bij de vestiging der nationale schuld, onder het wijs beheer van Washington, begint het jonge volk zijn glorievollen loop.

Vergelijke men de Staten thans met die van 60 jaren geleden: Blijder wedergeboorte levert de geschiedenis niet op.— De 13 staten zijn tot 31 aangegroeid,—de 3 millioen inwoners tot 26 millioen.— Philadelphia en New-York hebben elk over het half millioen zielen; de wildernis is gaandeweg overwonnen; — met bijl en buks gewapend trad de fiere Europeër de boschwoestijnen in;—en over de Alleghanies, over de waters der Ohio en Mississippi, heeft hij zijn rijk gevestigd. Langs de vijf meren en de Missouri, tot in het hart der nieuwe breede wereld, heeft de magtige volkstam alles aan zich onderworpen— en de eerste golven van den alles overweldigenden vloed bedekken reeds Florida en Texas, en hebben Oregon en Californie, de westelijke zeekust bereikt.

De voorvechter in dien togt, de *settler* die zijn hut van boomstammen opslaat en, door de nieuw aankomenden voortgestuwd, steeds het verre westen opzoekt, tot dat er geen *far west* meer zijn zal, vindt overal een vruchtbaren, schier onuitputtelijken grond.

Maar handen zijn schaarsch en arbeid is duur; — daarom hebben zij honderde machines voor den landbouw uitgevonden; die thans door de oude wereld, met graagte worden ontvangen, en zaaimachines en korensnijders doen het werk van vele daglooners.

De katoenplanting is inheemsch geworden en levert jaarlijks haar 3 millioen balen. Tabak en Suiker elk 170,000 okshoofden. En wat de graan- en meelproductie betreft, zoo groot is hun vermogen hieromtrent, dat zij aan die Europesche Staten die hunne havens niet vrijwillig voor den weldadigen aanvoer sluiten, eene hoeveelheid aanbrengen, groot genoeg om een gevreesden hongersnood in zijn loop te stuiten.

De ijzer-productie levert jaarlijks 600 millioen kilo. De beste vee-rassen zijn uit Europa aangevoerd en hebben de inlandsche soorten gaandeweg veredeld; en de fabrieken gebruiken thans, behalve de buitenlandsche, 24 millioen kilo. van inlandsche wol. In fabriekgoederen ziet men schier ongeloofelijke zaken. Een enkele staat met één millioen zielen levert jaarlijks aan schoenen en laarzen voor 70 millioen guldens.

Vóór de amerikaansche revolutie was een boek aldaar eene zeldzaamheid: nu komen de lompen uit Engeland en Italie, worden in de Vereenigde Staten volgens nieuwe uitvindingen tot papier bereid, en gaan als boeken en dagbladen de Unie door. Sommige dezer dagbladen komen uit bij 50,000 exemplaren per dag; en er zijn uitgevers die, voor werken over geographie en rekenkunde handelende, jaarlijks over de 150,000 exemplaren verkoopen.

De middelen van vervoer hebben teregt een ruim aandeel in dien ontzettenden vooruitgang gehad. Talrijke straatwegen doorkruisen het land, dat buitendien met een spoorwegnet van vier duizend uren gaans is overdekt. De electromagnetische telegraaf reikt van noord tot zuid, en verbindt de hoofdplaatsen aan elkander. Voor ƒ0,60 ct. wordt daarmede een dépêche honderde mijlen verzonden en de koopman van New-Orleans kan op denzelfden dag zijne ladingen te St. Louis opkoopen, en te Boston of New-York daarvoor schepen bevrachten.

De brievenpost, de spoorwegen te baat nemende, vervoert de brieven over de geheele Unie voor weinig meer dan het stuiver porto van Engeland (*). De in- en uitvoeren bedragen niet minder dan 960 millioen guldens, terwijl de binnenlandsche handel den buitenlandschen nog overtreft. — De tonnenmaat der gezamenlijke schepen bedraagt thans 4,000,000 ton en neemt jaarlijks met 300,000 toe.

Over de geheele Unie zijn banken en verzekering-maatschappijen opgerigt... maar in hoeveel andere zaken hebben zij niet reeds het moederland en andere landen vooruitgestreefd? Niet tevreden met den jaarlijkschen stroom der landverhuizing dien zij opnemen, hebben zij ongeveer één derde van de Engelsche zeelieden tot zich gelokt, deze vervolgens onder het bevel van jonge amerikanen geplaatst, en alzoo hunne schepen bevaren met de helft der manschappen door de andere natien gebruikt; met eene geringe bemanning van twee a drie man per honderd ton, volvoeren zij hunne schielijke reizen en bedingen hooge vrachten. Nauwelijks was de eerste spoorweg in Engeland gelegd, of reeds hadden zij hunne ijzeren wegen; de rails doen zij uit Engeland komen, en des niettegenstaande ziet men bij hunne spoorwegen minder kosten van beheer, grooter winsten, en lager prijzen van vervoer.

Welke nu waren de magtige drijfveren die in weinig meer dan een halve eeuw, dat geheele werelddeel van armoede tot rijkdom opvoerden? Door welk middel werd die natie in staat gesteld haren verwonderlijken loop te volbrengen? — Die vraag is gewigtig voor de geheele beschaafde wereld. — Indien de bevolking der Vereenigde Staten nog gedurende een eeuw voortgaat met in dezelfde verhouding als thans toe te nemen, dan zal zij niet minder dan 300 millioen zielen tellen. Een volk van die grootte, van die kracht, twee oceanen beheerschende, in het bezit van eenen vruchtbaren bodem en een gematigde luchtstreek, moet ten allen tijde, en onder welke omstandigheden ook, eenen grooten invloed op den aardbol uitoefenen: maar ook zonder de toekomst in aanmerking te nemen, is zijn tegenwoordige rol reeds magtig genoeg om het gewigt van dat onderzoek te doen gevoelen.

Welke zijn de oorzaken van Noord-Amerika's grootheid?

De rijkdom des bodems, zeggen sommigen. „Een vruchtbare grond van loutere bladaarde, ligt van den Atlantischen Oceaan mijlen ver voor hen uit, en biedt zich den nijveren landbouwer aan, die slechts de moeite wil doen, hem in bezit te nemen."

Zeker is het bezit van zulk een bodem, bovendien met groote natuurlijke waterwegen doorsneden, een groote reden van welvaart — maar andere landen zijn in denzelfden voordeeligen toestand te dezen opzigte; Turkije, Hongarije, Egypte en andere rijken leveren den schoonsten bodem, die grootendeels woest blijft liggen.

„Ja, maar daar is willekeur en despotismus ten zetel en hier is onbepaalde vrijheid. Die *vrijdom der republikeinsche instellingen* geeft kracht en ontwikkeling aan alle kiemen der volkswelvaart."

Ja, de vorm der regering heeft hier voorzeker geen hinderpalen in den weg gelegd; maar die vorm is geen oorzaak; immers, hoe-

---

(*) Het frankeren van brieven kost de geheele Unie door, 3 Amer. centen (7½ cent) voor elken afstand binnen de 3000 Amer. mijlen (ca. 1000 uren gaans) Bij niet-frankering is het iets meer.— Van dit stoutmoedig laag porto ondervindt men sedert eenige jaren de meest voordeelige uitkomsten.

veel andere staten hebben niet dezelfde vrijheid van vormen zonder denzelfden bloei te genieten. — Mexico en la Plata zijn ook republieken, maar strijd en regeringloosheid verzwakken daar de krachten; Frankrijk was ook een republiek, maar één greep van een stoutmoedige hand bragt alles in één nacht onder het despotismus terug. — De vorm van vrije instellingen is dus niet genoeg, zelfs al is hij vereenigd met de rijkste natuurgaven, en alleen dan geeft vrijheid kracht, wanneer verstand en ware godsdienstige zin bij de ingezetenen hunnen zetel hebben.

Onder dat uiterlijke kleed eener Constitutie moeten wij naar de wezenlijke oorzaken zoeken, en dan ontwaren wij bij dat volksbestaan één hoofdtrek, dien wij telkens terug vinden: *Onderwijs en volksopvoeding*.

Zoodanig middel is geheel afgescheiden van elken regeringsvorm. Onder koningschap en republiek kan het evenzeer bloeijen; — en daarom is het voor elken beschaafden staat van Europa de moeite waard om daarheen de oogen te wenden, waar men er goede vruchten van ziet, al is het dat men andere staatkundige kleederen draagt. — En als men reeds dadelijk bij de Ver. Staten getroffen wordt door een schat van uitvindingen, die voortdurende overwinningen van den menschelijken geest over de stof, om meer te kunnen verrigten — en zulks in veel grooter mate dan bij eenig ander land het geval is — dan roept men zich van zelve toe: »letten wij toch op, door welke middelen dit geschieden kon."— Trachten wij dus een overzigt te verkrijgen van het opvoeding-stelsel in de Ver. Staten.

Vele der eerste kolonisten waren geletterde menschen, en hadden de lust naar kennis uit hunne woonplaatsen naar de wildernis medegenomen. Zoodra zij zich eenigzins gevestigd hadden, rigtten zij scholen op. Massachusetts, New-Yersey en Connecticut hadden er spoedig vele. Verscheidene mannen die eene rol speelden in de omwenteling, en de Constitutie tot stand bragten, hadden aan deze gestichten hunne opleiding te danken.

De staat van Massachusetts, een der oudste van de oorspronkelijke dertien staten, was vooral op dit gebied in den voorrang. Reeds in 1635 was er te Boston eene openbare Latijnsche school geopend, en spoedig daarna kwam een wet tot stand, welke iedere stad van meer dan 100 huisgezinnen verpligtte om eene school te houden, met een leeraar, genoegzaam gevormd om de jongelingen voor de academie voor te bereiden.

De diep-gewortelde eerbied voor de wetenschap spreekt uit de Constitutie en wetten van dien staat. De grondwet legt als pligt op aan de wetgeving en ambtenaren: »om de belangen van letterkunde en wetenschap ter harte te nemen, en al hare oefenscholen; om de beginselen van menschlievendheid, nijverheid en matigheid, eerlijkheid en naauwgezetheid van handel bij het volk te beschermen en te bevorderen."

Ter nakoming van deze beginselen bij de grondwet gesteld, beveelt de wetgeving het navolgende:
in elke stad van 50 huishoudens, een school, ten minste gedurende 6 maanden geopend;
in elke stad van 500 huishoudens, dergelijke scholen, en daarbij onderwijs in boekhouding, landmeting, meetkunde en algebra, en in steden van 4000 inwoners, zoodanige scholen, ten minste gedurende 10 maanden, met meesters in logica, geschiedenis, rhetorica, grieksch en latijn.

Dezelfde wet luidt verder: »Het zal de pligt zijn van de aldaar gevestigde leeraars der godsdienst, en van de school-commissien der onderscheidene steden, om alle pogingen aan te wenden, dat de jeugd hunner woonplaatsen de scholen vlijtig bezoeke."

Om in de kosten van dit schoolwezen te voorzien, wordt geen algemeene belasting bepaald, en elke stad kan naar verkiezing daartoe hare inwoners belasten. — Maar een schoolfonds is gevormd, en in de inkomsten van dat fonds deelen alleen die steden, die een eigen belasting heffen van minstens 1½ dollar (*f* 3,75) voor elk kind tusschen 5 en 15 jaren, daar aanwezig. — Met welk een geest de bevolking medewerkt, blijkt hieruit, dat die plaatselijke belastingen, door elkaar gerekend, driemaal meer dan dit gevorderde minimum bedragen.

Boston, de oude hoofdstad van dezen staat, heeft steeds een aanzienlijke plaats bij de opvoeding bekleed. Zijn Latijnsche school en andere instellingen bloeiden reeds vóór de revolutie, doch maakten na dien tijd groote vorderingen.

Vóór dien tijd waren de vrouwen van de weldaden der openbare scholen uitgesloten; doch in 1789 werden zij toegelaten. Tot 1817 werden geen leerlingen op de openbare scholen aangenomen dan die reeds konden lezen; maar in dat jaar werden lagere scholen voor beider kunne opgerigt. — In 1821 kwam een openbare hoogeschool te Boston tot stand; deze telt thans 200 leerlingen, onder leiding van vier uitstekend kundige leeraars; men onderwijst er het teekenen, boekhouden, meetkunde, redeneerkunde, philosophie, de Fransche en Spaansche talen. De openbare Latijnsche school, met 5 leeraars en 195 leerlingen, geeft een voorbereidende opvoeding voor de Hoogescholen. Eene normaal-school met 200 meisjes, die eerst op de taalschool (*grammar-schools*) geweest zijn, levert jaarlijks ongeveer 100 onderwijzeressen voor de jonge kinderen.

In al de lagere scholen leert men lezen, spellen, rekenen en muziek; hierbij komt in de taal-scholen het schrijven en aardrijkskunde, Engelsche taal en geschiedenis.

In verhouding tot de bevolking, besteedt Boston jaarlijks een grooter bedrag voor het onderwijs dan eenige andere stad in de Vereenigde Staten. De stad heeft schoolgebouwen ter waarde van 1,200,000 dollars (drie millioen guldens), en bij een bevolking van 138,000 zielen, zijn er 22,000 als leerlingen in de openbare scholen, hetgeen 350 onderwijzers bezig houdt, en jaarlijks *f* 750,000 kost (circa *f* 6 per hoofd der bevolking).— Al deze scholen zijn vrij, en drie ambtenaren worden bezoldigd om toe te zien dat het schoolsturen door de ouders niet verzuimd worde.

Maar niettegenstaande dat al, beoogt Boston een nog hooger stand van volksopvoeding; en te dien einde is een opperdirecteur, die, zoo als de wet zich uitdrukt, zich geheel met *het besturen van het opvoeding-stelsel* zal bezig houden, die den toestand der scholen zal nagaan, en die zich op de hoogte zal houden van de vorderingen en wetten die hieromtrent elders plaats vinden, om ter bevordering dier scholen de meest gepaste middelen te kunnen voorslaan.

Die groote sommen voor onderwijs waren voordeelig uitgezet: — de stad maakte aanzienlijke vorderingen in handel, in bevolking en welvaart. Voor fabriekwezen, spoorwegen, Indischen handel en verbetering van scheepsbouw en zeevaart, staat zij in den voorrang.

De navolgende cijfers geven hiervan eenig overzigt. —

Bevolking van Boston.

	Stad.	Voorsteden.	Totaal.	
1840.	83,979	74.567	158.546	zielen.
1850.	158.788	131.086	269.874	»

Waarde der bezittingen te Boston.

1840.	94.581.000	dollars.
1850.	210.000.000	»

Tonnenmaat in Boston.

1842.	193.502
1851.	343.308

Zoo de hoofdstad veel verrigte, de regering van den Staat zelf bleef niet achterlijk — aan verschillende inrigtingen van middelbaar en lager onderwijs werd ondersteuning gegeven, en voor de vorming van onderwijzers werden drie normaalscholen op staatskosten opgerigt. Er is eene Hoofd-Commissie van onderwijs, bestaande uit de hoogste Staats-ambtenaren, met een secretaris en twee agenten die den Staat doortrekken en, zoo door middel van gesprekken, als in vergaderingen en anderzins, de aandacht rigten op het bouwen der scholen, de beste methode van onderwijs, en het belang van een' hoogen graad van opvoeding. (*Vervolg in een volgend nommer.*)

Scheepvaart.

Uitgeklaard.

Den 9 dezer, het schip Henrica, kapt. N. van der Werff, naar Amsterdam, lading: 144 vaten Suiker 206,456 pond, 102 vaten Melassie 11,819 gallons, en 16 vaatjes Molensmeer.

ADVERTENTIEN.

Gedrukt bij **J. C. MULLER Az.**